



Ecologische quickscan Vorenseindseweg Sprundel

*In het kader van een flora- en fauna-activiteit
Omgevingswet*



Colofon

In opdracht van	Somnium Real Estate B.V.
Contactpersoon	Wijnand van der Velden
Datum	27 september 2024
Kenmerk	RA24015-03
Aantal pagina's	36
Status rapport	Concept
Contactpersoon	Benjamin Backx
Telefoonnummer	06 1511 4537
E-mail	info@ecoassist.nl
Wijze van citeren	Backx, B.J.A., 2024. Ecologische quickscan Vorendeindseweg Sprundel. In het kader van de Omgevingswet. Rapport RA24025-03. Eco Assist, Helmond.



Eco Assist B.V.
Wildenborchlaan 62
5709 RR Helmond
06 15 114 537
info@ecoassist.nl
www.ecoassist.nl

Eco Assist is lid van het Netwerk Groene Bureaus:
*brancheorganisatie voor kwaliteitsverbetering en
belangenbehartiging*



Eco Assist B.V. is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Eco Assist; opdrachtgever vrijwaart Eco Assist voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© copyright Eco Assist B.V. / Somnium Real Estate B.V.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van Somnium Real Estate B.V. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaand schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Eco Assist, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

COLOFON	2
INHOUDSOPGAVE	3
1. INLEIDING.....	6
1.1 AANLEIDING	6
1.2 DOEL	6
2. PLANGEBIED & INGREEP	7
2.1 LOCATIE	7
2.2 BESCHRIJVING	7
2.3 VOORGENOMEN INGREEP	8
2.4 PLANNING.....	10
3. WERKWIJZE.....	11
4. ONDERZOEKSRESULTATEN BESCHERMDE GEBIEDEN.....	12
4.1 NATURA 2000.....	12
4.2 NATUURNETWERK NEDERLAND (NNN).....	13
4.3 BIJZONDERE LANDSCHAPPEN.....	14
4.4 BESCHERMING VAN HOUTOPSTANDEN	14
5. ONDERZOEKSRESULTATEN SOORTBESCHERMING	15
5.1 PLANTEN	15
5.2 VOGELS.....	15
5.3 ZOOGDIEREN	17

5.3.1 VLEERMUIZEN	17
5.3.2 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	19
5.4 REPTIELEN.....	21
5.5 AMFIBIEËN	22
5.6 VISSSEN.....	22
5.7 VLINDERS EN LIBELLEN	23
5.8 OVERIGE ONGEWERVELDEN	23
6. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	24
6.1 GEBIEDSBESCHERMING.....	24
6.1.1 NATURA 2000	24
6.1.2 NATUURNETWERK NEDERLAND (NNN)	24
6.1.3 BIJZONDERE LANDSCHAPPEN	24
6.1.4 BESCHERMING VAN HOUTOPSTANDEN	24
6.2 SOORTBESCHERMING	24
6.2.1 VOGELS.....	24
6.2.2 VLEERMUIZEN	25
6.2.3 KLEINE MARTERACHTIGEN	26
6.2.4 OVERIGE SOORTEN	26
6.2.5 SPECIFIEKE ZORGPLICHT FLORA EN FAUNA	26
6.3 SAMENVATTING.....	27
6.4 OVERZICHTSTABEL	28
7. BRONNEN.....	30
7.1 RAPPORTAGES & BOEKEN.....	30

7.2 WEBSITES	30
BIJLAGE 1: FOTO'S PLANGEBIED.....	31

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Somnium Real Estate B.V. is voornemens nieuwbouw van een aantal woningen te verrichten op een aantal percelen gelegen aan de Vorenseindseweg in Sprundel. Om de bestemming van het plangebied te kunnen wijziging zal een ruimtelijke procedure doorlopen moeten worden onder de Omgevingswet. Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat de bestemmingsplanwijziging plaats kan vinden en de ingreep uitgevoerd mag worden, onderzoek te doen naar de effecten van de ingreep op beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN) en bijzondere landschappen) en flora en fauna welke beschermd zijn onder de Omgevingswet.

Deze rapportage geeft de resultaten van de uitgevoerde ecologische potentie-inschatting weer, een zogenaamde quickscan. Hierbij wordt aangegeven welke beschermde planten en dieren mogelijk voorkomen in het plangebied en wat de te verwachten effecten van de ingreep hierop zijn. Daarnaast is een eerste inschatting uitgevoerd van het effect van de ingreep op beschermde gebieden.

1.2 Doel

De quickscan beantwoordt de volgende vragen:

- Wat is de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000, NNN en bijzondere landschappen)?
- Heeft de ingreep mogelijk een negatief effect op beschermde gebieden (Natura 2000, NNN en bijzondere landschappen)?
- Komen er (mogelijk) beschermde planten en dieren voor binnen het plangebied of de invloedsfeer van de ingreep?
- Heeft de ingreep mogelijk nadelige gevolgen voor beschermde soorten en is daarbij sprake van schadelijke handelingen?
- Heeft de ingreep effect op onder de Omgevingswet beschermde houtopstanden?
- Is voor de voorgenomen ingreep een omgevingsvergunning voor een flora- en faunactiviteit nodig?
- Welke vervolgstappen zijn noodzakelijk in het kader van de soortbescherming en gebiedsbescherming uit de Omgevingswet?

2. Plangebied & ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied bestaat uit een perceel gelegen aan de Vorenseindseweg in Sprundel, gemeente Rucphen (Noord-Brabant). De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.



Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing daarvan in rood weergegeven. Bron ondergrond: OpenStreetMap, 2024.

2.2 Beschrijving

Het plangebied bestaat geheel uit percelen welke in agrarisch gebruik zijn geweest of dat nog zijn. In bijlage 1 is een foto-impressie opgenomen van het plangebied. Binnen het plangebied zijn de volgende landschapselementen en eigenschappen aanwezig welke van belang zijn voor de potentie die het gebied heeft voor beschermde soorten:

- Agrarisch perceel ten zuiden van de watergang waar momenteel een minimale begroeiing aanwezig is bestaande uit raagrass en enkele algemene kruiden van voedselrijke omstandigheden met soorten als ridderzuring, Jacobskruid, smalle weegbree en zachte ooievaarsbek.

- Braakliggende percelen grenzend aan de Rucphensebaan waar onlangs geklepeld is en waarop nauwelijks vegetatie aanwezig is. Op enkele plaatsen zijn kleine begroeide stukken met raaigras en algemene kruiden als veldzuring en Jacobskruiskruid aanwezig. Daarnaast zijn hier twee grote en een kleine beuk aanwezig, allen zonder holtes of grote stukken losse bast.
- Perceel met intensief beheerd grasland (weiland), met algemene soorten als witte klaver, paardenbloem en smalle weegbree.
- Perceel met een verruigde grasvegetatie welke deels begroeid is geraakt met bramen. Hier zijn soorten van voedselrijke omstandigheden te vinden als paardenbloem, duizendblad, grote brandnetel en zachte ooievaarsbek.
- Op het verruigde perceel staat een klein getimmerd opslaghek waarvan de deur ontbreekt, opgetrokken uit hout, metaalplaat en een dak van transparante kunststof golfplaten.
- Op het braak liggend perceel grenzend aan de Rucphensebaan staat een oud schuurtje van hout en metalen golfplaten met een dak van golfplaten welke grotendeels ingestort is. In het schuurtje ligt nog wat rommel.
- Tuin met gazon, aangeplante siervegetaties en bomen bestaande uit soorten als paardenkastanje, walnoot, treurwilg en beuk. Allen zonder holtes of grote stukken losse bast.
- Houtwal grenzend aan de watergang door het plangebied met soorten als conifeer, watercypres, zomereiken, bramen en ruigtekruiden. De bomen hebben geen holtes of grote stukken losse bast.
- Intensief beheerde A-watergang met steile oevers. De watergang wordt regelmatig geschoond, waardoor er tijdens het veldbezoek geen sprake was van een ontwikkelde vegetatie met oever- en waterplanten.

2.3 Voorgenomen ingreep

Somnium Real Estate B.V. is voornemens nieuwbouw van een aantal woningen te verrichten op de percelen binnen het plangebied. Daartoe worden de percelen opnieuw verkaveld in kleinere percelen waarop woningen gebouwd gaan worden met bijbehorende tuinen, infrastructuur, openbaar groen en voorzieningen waaronder waterberging. De werkzaamheden die daartoe plaats moeten vinden bestaan voornamelijk uit:

- Verwijderen van de vegetatie, inclusief het kappen van de bomen grenzend aan de watergang.
- Bouwrijp maken van de grond en aanleggen nuts voorzieningen.
- Nieuwbouw.

- Aanleggen van infra, openbare verlichting en waterbergingen.
- Herinrichting van de resterende openbare ruimte.

Een schetsontwerp is opgenomen als figuur 2. Later is dit gebied aangevuld met een kleine uitbreiding op een perceel aan de Vorenseindseweg 52 in Sprundel. De voorgenomen inrichting van dit perceel is opgenomen in figuur 3. De plannen bevinden zich nog in een vroege fase waarmee de verkaveling en exacte inrichting van het plangebied nog gewijzigd kan worden. Wel staan de buitengrenzen vast, en is bekend dat de A-watergang in het gebied behouden moet blijven.



Figuur 2. Schets van de toekomstige inrichting van het plangebied.

3. Werkwijze

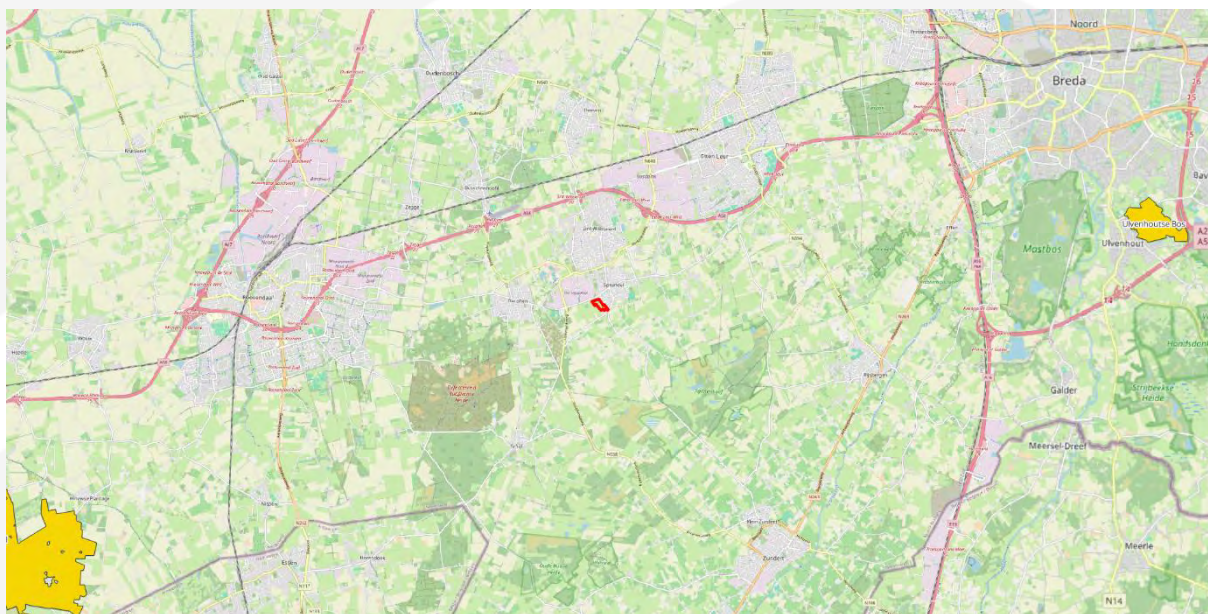
Om te komen tot een volledige potentie-inschatting zijn de volgende stappen doorlopen:

- Het plangebied werd op 7 februari en 8 april 2024 bezocht door ecooloog Benjamin Backx MSc. Aanvullend werd het perceel aan de Vorendeindseweg 52 door ecooloog René Langestraat bezocht op 13 september 2024. Tijdens de onderzoeken is in het plangebied en de directe omgeving daarvan gezocht naar beschermde soorten en sporen die wijzen op hun aanwezigheid. Hierbij is tevens de potentie van het plangebied voor beschermde soorten bepaald, een zogenaamde habitat geschiktheidsbeoordeling. Tijdens het veldonderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker, zaklamp en fototoestel.
- De ligging van het plangebied ten opzichte van nabijgelegen delen van het Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000-gebieden werd bepaald.
- De natuurkaart van de provincie is geraadpleegd om vast te stellen of hier bijzondere landschappen op aangegeven staan waar rekening mee gehouden moet worden.
- Met behulp van verspreidingsatlassen, websites met verspreidingsdata en de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF) werd bepaald of in het plangebied recent beschermde soorten zijn waargenomen.
- Op basis van de resultaten van het bureau- en veldonderzoek werd op grond van een deskundigenoordeel bepaald of beschermde planten- en diersoorten in het plangebied voor kunnen komen.
- In overleg met de opdrachtgever is de ingreep bepaald welke in het plangebied plaats gaat vinden.
- Op basis van de beschreven ingreep en de resultaten van het bureau- en veldonderzoek werd:
 - Vastgesteld of negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000-gebieden op voorhand uit te sluiten zijn of dat daarvoor nog een aanvullende onderzoeken noodzakelijk zijn;
 - Bepaald welke negatieve effecten te verwachten zijn op de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten;
 - Bepaald of er onder de Omgevingswet beschermde houtopstanden aanwezig zijn.

4. Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

4.1 Natura 2000

Het Natura 2000-gebied dat het dichtste bij het plangebied ligt is het 'Ulvenhoutse Bos'. Dit gebied ligt op een afstand van ongeveer 14,5 km van het plangebied (zie figuur 4). Het gebied 'Brabantse Wal' ligt op een afstand van ongeveer 15 km.



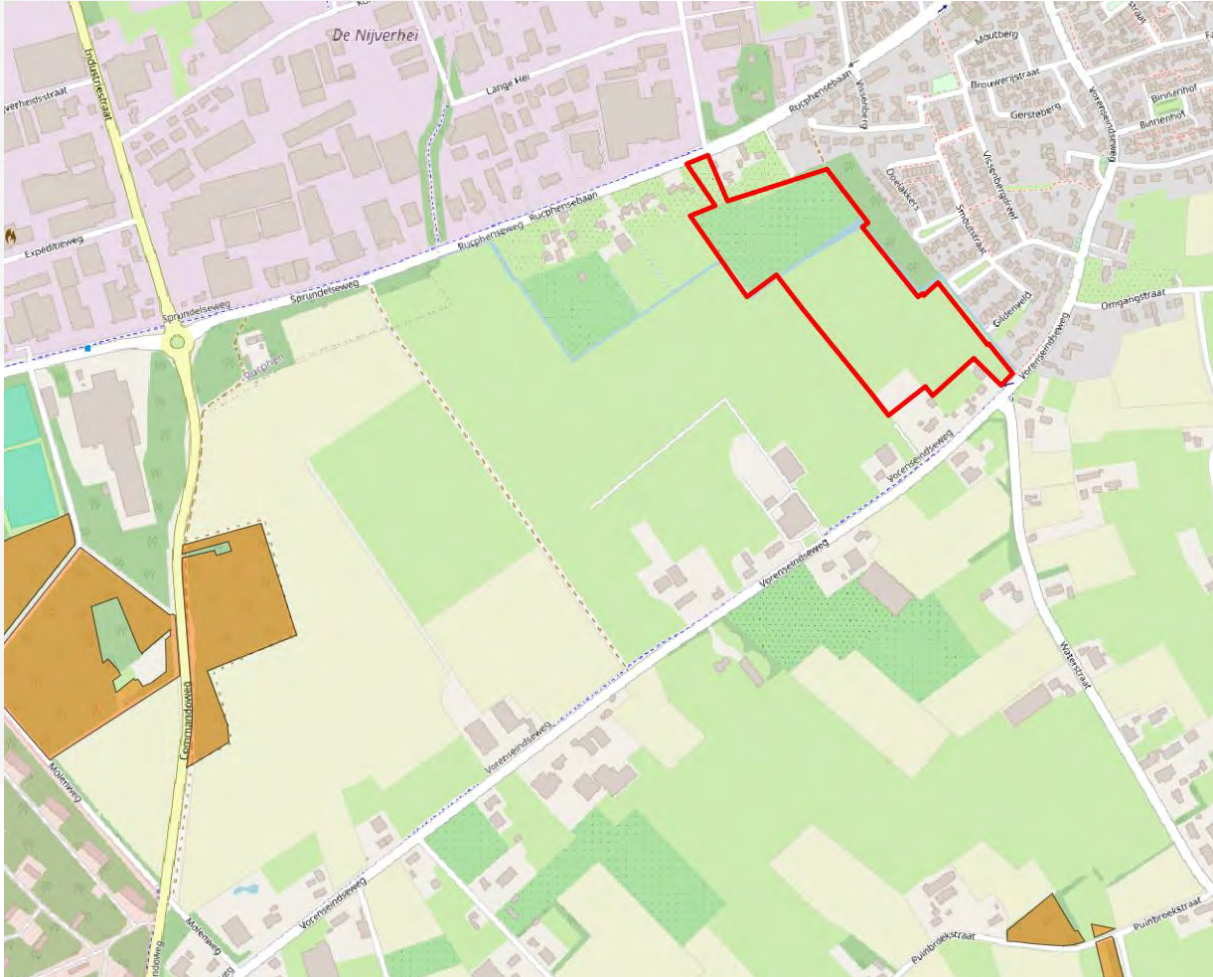
Figuur 4. Ligging van het plangebied in rood aangegeven. De begrenzing van de omliggende Natura 2000-gebieden is met geel weergegeven. Bron ondergrond: OpenStreetMap contributors, 2024.

Effectbeoordeling Natura 2000

Door de afstand tussen het plangebied en deze beschermde natuurgebieden zijn negatieve effecten door geluidsverstoring, visuele verstoring of verdroging als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op Natura 2000-gebieden uitgesloten. Tijdens de ingreep kan stikstof worden uitgestoten. Daarnaast komt er door de voorgenomen ingreep extra bouwvolume bij en kunnen de woningen tot extra verkeersbewegingen leiden. Dat kan leiden tot een toename in stikstofuitstoot tijdens de gebruiksfase. Gezien de afstand tot omliggende Natura 2000-gebieden en de aard van de ingreep wordt het risico op negatieve effecten van stikstofuitstoot en -depositie op daarvoor gevoelige habitattypen en de leefgebieden van soorten met instandhoudingsdoelstellingen als laag geschat. Om hier rechtszekerheid over te krijgen raden wij aan om een AERIUS-berekening uit te voeren.

4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied is gelegen in Provincie Noord-Brabant. Het gedeelte van het Natuurnetwerk Nederland dat gelegen is binnen deze provincie wordt aangeduid als het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Het plangebied ligt op een afstand van ongeveer 700 m van het NNB. De ligging van het plangebied ten opzichte van het NNB is weergegeven in figuur 5.



Figuur 5. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. De begrenzing van het NNB is oranje weergegeven. Bron ondergrond: OpenStreetMap contributors, 2024.

Effectbeoordeling NNN (NNB)

De ingreep vindt niet plaats in het NNB. Het plangebied ligt ongeveer 700 m van het NNB verwijderd. Op veel kortere afstand van deze delen van het NNB liggen drukke wegen, woningen en bedrijven. Hierdoor is al sprake van veel menselijke activiteiten op in het tussen gelegen gebied. De voorgenomen ingreep leidt dan ook niet tot effecten die uitstralen tot in het NNB en heeft daarmee geen externe werking op het NNB. Aantasting van wezenlijke waarden of kenmerken van het NNB is daarmee op voorhand uitgesloten. Hierdoor is een vergunning of nadere toetsing aan de provinciale regels met betrekking tot het NNB niet noodzakelijk.

4.3 Bijzondere landschappen

Op de natuurkaart van de provincie zijn geen gebieden aangewezen als bijzondere landschappen. Daarmee worden hierop ook geen negatieve effecten verwacht.

4.4 Bescherming van houtopstanden

Bij de ingreep worden geen bomen gekapt buiten de bebouwde kom beschermde houtopstanden uit de Omgevingswet welke onderdeel uitmaken van een houtopstand van tenminste 10 are of een rijbeplanting van minimaal 20 bomen. Hierdoor is het vanuit de Omgevingswet niet noodzakelijk voorafgaand aan de kap deze bomen hiervan melding van te doen bij de provincie (art 11.125 Bal) en is er geen sprake van de herplantplicht (art 11.129 Bal).

5. Onderzoekresultaten soortbescherming

Uit de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF) zijn uit het plangebied geen recente waarnemingen (2019 t/m 2024) bekend van beschermde soorten uit de Omgevingswet waarvoor geen algehele vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de directe omgeving van het plangebied (500 m) zijn waarnemingen bekend van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, kerkuil, sperwer, torenvalk, eekhoorn, laatvlieger en Alpenwatersalamander.

5.1 Planten

Uit het plangebied zelf en de directe omgeving daarvan zijn geen beschermde vaatplanten bekend (NDFF). Er zijn geen oude muren aanwezig waarop beschermde muurplanten kunnen groeien. Alle overige beschermde vaatplanten stellen zeer specifieke eisen aan hun standplaats. Deze zijn binnen het plangebied niet aanwezig. De aanwezigheid van beschermde vaatplanten is binnen het plangebied dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

Effectbeoordeling planten

Doordat de aanwezigheid van beschermde vaatplanten in het plangebied redelijkerwijs uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Omgevingswet.

5.2 Vogels

Binnen het plangebied en de verstoringszone van de werkzaamheden (75 m) zijn geen bomen met broedplekken voor roofvogels, uilen, roeken of andere soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig. Geschikte broedplekken voor de grote gele kwikstaart, welke vaak onder bruggen, in nissen of tussen boomwortels op oevers broedt van stromende beken of kanalen, zijn niet aanwezig binnen het plangebied of binnen de verstoringszone van de werkzaamheden.

Voor boomvalk, buizerd, kerkuil, sperwer, en torenvalk en grote gele kwikstaart welke bekend zijn uit de directe omgeving van het plangebied geldt dat het plangebied mogelijk bezocht wordt tijdens het foerageren. Doordat er geen nesten zijn aangetroffen in het plangebied of hier dicht nabij en het plangebied slechts een klein deel van het gehele agrarisch gebied beslaat is uitgesloten dat het plangebied zelf een essentieel foerageergebied vormt voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten.

Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig met daken van dakpannen of andere ruimtes welke geschikt zijn als broedplaats voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten uit categorie 1 t/m 4, zoals huismus en gierzwaluw. De aanwezigheid van essentiële functies van het gebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uit categorie 1 t/m 4 zijn binnen het plangebied dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

Naast jaarrond beschermde nesten uit categorie 1 t/m 4 hanteert provincie Noord-Brabant een lijst met vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten behorend tot categorie 5. Dat zijn broedvogels welke vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van de vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 5 kunnen worden verwacht: ekster, koolmees, pimpelmees en spreeuw. Van de ekster is ook een oud nest aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Verder kunnen binnen het plangebied zangvogels aanwezig zijn die in tuinen en stedelijk gebied broeden zoals houtduif, merel, heggenmus en winterkoning.

Effectbeoordeling vogels

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten met vaste rust- en verblijfplaatsen uit categorie 1 t/m 4 is binnen het plangebied en de verstoringszone van de werkzaamheden op basis van het onderzoek redelijkerwijs uitgesloten. De ingreep heeft dan ook geen effecten op het functioneel leefgebied van broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Voor te verwachten soorten uit categorie 5 zijn in de directe nabijheid van het plangebied voldoende alternatieve nestmogelijkheden aanwezig die niet verloren gaan ten gevolge van de voorgenomen ingreep. Bovendien komen er in de toekomstige situatie ook weer bomen terug waar eksters hun nest in kunnen bouwen. Hierdoor zijn geen negatieve effecten te verwachten op deze soorten.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen ertoe leiden dat algemene broedvogelsoorten hun nesten met eieren of jongen verlaten en brengen de functionaliteit van deze nesten in gevaar. Dat leidt tot overtreding van de Omgevingswet. Het is niet mogelijk om voor ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van broedgevallen van vogelsoorten welke van nature broeden in Europa en op natuurlijke wijze in Nederland gekomen zijn.

5.3 Zoogdieren

5.3.1 Vleermuizen

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen. Doordat het plangebied geen voor insecten bijzonder interessant gebied is en slechts een klein oppervlakte beslaat van een veel groter agrarisch gebied is het redelijkerwijs uitgesloten dat het plangebied een essentieel foerageergebied voor vleermuizen vormt.

Vleermuizen maken gebruik van doorlopende lijnvormige elementen zoals bomenlanen voor beschutting en geleiding op hun vaste vliegroutes. Binnen het plangebied zelf zijn deze doorlopende lijnvormige elementen niet aanwezig. Direct grenzend aan oostzijde van het plangebied en aan de noordzijde zijn deze wel aanwezig in de vorm van de randen van de bosschages. Het is niet uitgesloten dat deze door vleermuizen gebruikt kunnen worden als vaste vliegroute.

In het plangebied of de verstoringszone van de ingreep zijn geen bomen met holtes of losse stukken bast aanwezig waar vleermuizen in of achter kunnen kruipen. Ook ontbreken geschikte gebouwen. De schuurtjes hebben geen binnenruimtes of beschutte plekken achter houten betimmering waarin vleermuizen weg kunnen kruipen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen is binnen het plangebied en de verstoringszone van de ingreep dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

Binnen het plangebied en de verstoringszone van de werkzaamheden kunnen de volgende soorten worden verwacht: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis.

Tabel 1: Potentieel in het plangebied aanwezige vleermuizen en functies.

	zomerverblijfplaats	kraamverblijfplaats	paarverblijfplaats	winterverblijfplaats	massawinterverblijfplaats	vliegroute	foerageergebied
gewone dwergvleermuis						X	X
ruige dwergvleermuis						X	X
rosse vleermuis						X	X
laatvlieger						X	X
gewone grootoorvleermuis						X	X

Effectbeoordeling vleermuizen

Uit de resultaten blijkt dat binnen het plangebied mogelijk vleermuizen voorkomen. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied en vaste rust- en verblijfplaatsen is redelijkerwijs uitgesloten. In de toekomstige situatie komen er meer bomen en groen terug, onder andere in de vorm van een wadi. Ook blijft de A-watergang behouden. Daarmee heeft de toekomstige inrichting ook weer mogelijkheden voor vleermuizen om hier te foerageren. De ingreep heeft dan ook geen significant negatieve effecten op deze gebiedsfuncties voor vleermuizen.

Het kan op basis van dit onderzoek niet uitgesloten dat de bosranden aan de oost en noordzijde door vleermuizen gebruikt wordt als vaste vliegroute. Deze blijven bij de ingreep behouden. Als zowel gedurende de aanlegfase als in de gebruiksfase verlichting van deze bosranden voorkomen wordt dan zijn negatieve effecten op mogelijk aanwezige vaste vliegroute van vleermuizen op voorhand uitgesloten. Daarmee leidt de ingreep dan ook niet tot overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van vleermuizen. Als het aanlichten van deze bosranden niet te voorkomen is dient voorafgaand aan de ingreep wel een nader onderzoek naar vleermuizen plaats te vinden om overtreding van de Omgevingswet te voorkomen. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek kan het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing in dat geval noodzakelijk zijn.

5.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen of sporen die wijzen op hun aanwezigheid.

Das

Binnen het plangebied zijn geen sporen van dassen waargenomen. Die zijn ook niet te verwachten in stedelijk gebied, een enkele uitzondering daargelaten. Daarnaast zijn ook geen dassen bekend uit de directe omgeving van het plangebied. Omdat sporen van dassen relatief makkelijk te vinden zijn en goed te herkennen zijn door een deskundige kan op basis van het onderzoek de aanwezigheid van essentieel leefgebied van dassen in het plangebied redelijkerwijs uitgesloten worden.

Steen- en boommarter

Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig waarin vaste rust- en verblijfplaats voor marterachtigen aanwezig kunnen zijn. Beide schuurtjes zijn open en bieden weinig beschutting maar zijn desondanks gecontroleerd. Hierin zijn geen sporen van marterachtigen aangetroffen. Ook zijn er geen bomen met grote holtes aanwezig welke kunnen dienen als verblijfplaats voor de steenmarter of boommarter. Er zijn geen sporen van deze marterachtigen aangetroffen gedurende het veldbezoek. Ook zijn geen waarnemingen van steen- of boommarter bekend uit de directe omgeving van het plangebied (NDFP). Het plangebied kan onderdeel uitmaken van het foerageergebied van steenmarters en boommarters. Het plangebied beslaat echter slechts een klein deel van het geschikte foerageergebied in deze omgeving, en heeft geen voor deze soorten bijzondere interessante habitats. Daarmee is het uitgesloten is dat het plangebied een essentieel foerageergebied betreft. De aanwezigheid van beschermde functies van het gebied voor deze soorten is dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

Kleine marterachtigen

De kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel zijn door de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld van de Omgevingswet. Uit de NDFP zijn geen waarnemingen van kleine marterachtigen bekend uit het plangebied of de directe omgeving daarvan. Doordat deze soorten lastig waar te nemen zijn kan de aanwezigheid van deze dieren niet uitgesloten worden op basis van het ontbreken van waarnemingen. Binnen het plangebied is momenteel alleen op het meest oostelijke perceel ten noorden van de watergang voldoende hoge en dichte vegetatie aanwezig om beschutting te bieden aan kleine marterachtigen (zie figuur 6). Vaste rust- en verblijfplaatsen zijn indien aanwezig alleen te verwachten op dit perceel. De

rest van het plangebied heeft onvoldoende dekking doordat vegetatie nauwelijks aanwezig is dan wel te intensief beheerd (gemaaid) wordt.



Figuur 6. Luchtfoto met daarop in rood de begrenzing van het noordoostelijk deel van het plangebied weergegeven, en geel gearceerd de delen welke potentieel geschikt zijn als leefgebied voor kleine marterachtigen. Bron ondergrond: PDOK, 2024.

Eekhoorn

Uit de NDFF zijn recente waarnemingen van de eekhoorn bekend van de Rucphense baan en een adres aan de Hilsondisstraat 7. Uit het plangebied zelf zijn geen waarnemingen bekend. Tijdens het veldbezoek zijn geen eekhoorns, nesten van eekhoorns of andere sporen (zoals knaagsporen) van eekhoorns aangetroffen in het plangebied of de verstoringszone van de ingreep. Binnen het plangebied zelf zijn geen bomen met eekhoornnesten of daarvoor geschikte holtes aanwezig. Ook ontbreken grote bomen vrijwel geheel op enkele bomen aan de watergang na. De aanwezigheid van verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van eekhoorns is binnen het plangebied dan ook uitgesloten.

Overige soorten

Het plangebied is ongeschikt voor verblijfplaatsen van overige niet vrijgestelde soorten grondgebonden zoogdieren. Het plangebied is wel marginaal geschikt voor verschillende Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in Noord-Brabant een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de egel en verschillende soorten (spits)muizen.

Effectbeoordeling grondgebonden zoogdieren

Voor kleine marterachtigen is voldoende inzichtelijk welke delen van het plangebied momenteel potentieel geschikt zijn als leefgebied voor deze soorten. Dat betreffen de percelen zoals weergegeven in figuur 5. Conform de richtlijnen uit het kennisdocument voor de kleine marterachtigen (BIJ12, 2024) kan ervoor gekozen worden er vanuit te gaan dat deze soorten hier zitten. In dat geval dient een mitigatieplan opgesteld te worden en moet een ontheffing voor het onderdeel soortbescherming van de Omgevingswet aangevraagd worden ter goedkeuring van de plannen.

Als alternatief kan een nader onderzoek uitgevoerd worden conform de richtlijnen uit het kennisdocument van BIJ12. Gezien de oppervlakte van het potentieel geschikt leefgebied binnen het plangebied dienen daarbij tenminste 2 meetpunten gedurende 4 weken onderzocht te worden, waarbij de minimale doorlooptijd van het totale veldonderzoek minimaal 8 weken betreft. Dit moet worden uitgevoerd in de periode van juni tot en met half november. Als daarbij geen kleine marterachtigen worden aangetroffen dan is het redelijkerwijs uitgesloten dat deze aanwezig zijn, en zijn nadere stappen niet noodzakelijk vanuit de Omgevingswet. Als deze dieren wel aanwezig zijn moet voor de aangetroffen soorten en functies een mitigatieplan opgesteld worden en ontheffing worden aangevraagd.

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat er geen beschermde gebiedsfuncties voor overige beschermde grondgebonden zoogdiersoorten te verwachten zijn waarvoor geen vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt. De ingreep leidt voor deze soorten dan ook niet tot een overtreding van de Omgevingswet.

5.4 Reptielen

Gedurende het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen binnen het plangebied. Deze zijn ook niet bekend uit het plangebied of de directe omgeving daarvan (NDFF). Het plangebied ligt ver buiten het bekende verspreidingsgebied van muurhagedis. Op grond van het ontbreken van voor overige reptielen geschikte habitat in het plangebied (zoals schrale vegetatie met voldoende rustige, zonnige plekken) kan de aanwezigheid daarvan eveneens uitgesloten worden.

Effectbeoordeling reptielen

Doordat de aanwezigheid van reptielen in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Omgevingswet.

5.5 Amfibieën

In de NDFF is een melding bekend van een Alpenwatersalamander bij de Hilsondisstraat 7 een paar honderd meter ten noorden van het plangebied. Op dit adres zijn waarnemingen van veel soorten bekend uit de NDFF. Deze woning en tuin liggen te ver van het plangebied voor Alpenwatersalamanders die zich daar voort zouden kunnen planten om het plangebied te gebruiken als landhabitat. Uit het plangebied zelf of dichterbij het plangebied zijn geen waarnemingen van de soort bekend. Binnen het plangebied en de directe omgeving daarvan ligt geen water dat geschikt is voor strikt beschermde amfibieën. De watergang welke door het plangebied heen loopt en de watergang ten oosten van het plangebied zijn A-watgangen. Deze hebben steile oevers en worden intensief beheerd waardoor er nauwelijks waterplanten aanwezig zijn. Daarnaast zijn deze verbonden met vele permanente sloten en daarmee vrijwel zeker visrijk, wat zorgt voor predatie op amfibieën. De aanwezigheid van beschermde amfibieën is in het plangebied dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

De kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en meerkikker zijn door alle provincies voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Omgevingswet.

Effectbeoordeling amfibieën

Doordat de aanwezigheid van strikt beschermde amfibieën in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Omgevingswet.

5.6 Vissen

In Nederland zijn nog maar enkele zoetwatervissen beschermd. De meeste soorten zijn afhankelijk van grote rivieren of stenige en stromende beekjes welke niet aanwezig zijn in het plangebied. Daarnaast zijn in het plangebied geen ondiepe begroeide oevers aanwezig welke gebruikt zouden kunnen worden door beschermde soorten als de grote modderkruiper als leefgebied en paaiplaats. Uit de directe omgeving van het plangebied zijn uit de NDFF dan ook geen recente waarnemingen van grote modderkruipers bekend. De aanwezigheid van beschermde vissen is in het plangebied dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

Effectbeoordeling vissen

Doordat de aanwezigheid van beschermde vissen in het plangebied redelijkerwijs is uitgesloten leiden de ingreep niet tot een negatief effect op beschermde vissen.

5.7 Vlinders en libellen

In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen geen voedselarme wateren of vegetaties met waardplanten voor die geschikt zijn als leefgebied voor beschermde libellen en dagvlinders. Van beschermde soorten die gebruik maken van algemenere plantensoorten, zoals de Teunisbloempijlstaart, zijn geen recente waarnemingen bekend uit het plangebied of de ruimte omgeving daarvan (NDFF). De aanwezigheid van beschermde libellen en vlinders kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Effectbeoordeling vlinders en libellen

Doordat de aanwezigheid van functioneel leefgebied van beschermde vlinders en libellen in het plangebied uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Omgevingswet.

5.8 Overige ongewervelden

Uit het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn geen overige beschermde ongewervelden bekend (NDFF). Op basis van de gebiedskenmerken en de ligging van het plangebied worden overige beschermde ongewervelden ook niet verwacht.

Effectbeoordeling overige ongewervelden

Doordat de aanwezigheid van overige beschermde ongewervelden in het plangebied redelijkerwijs uitgesloten is leidt de ingreep voor deze soorten niet tot een negatief effect of overtreding van de Omgevingswet.

6. Conclusie en aanbevelingen

6.1 Gebiedsbescherming

6.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt ruim buiten de invloedssfeer van Natura 2000-gebieden voor alle mogelijk effecten met uitzondering van verrijkende effecten ten gevolge van stikstofdepositie. Gezien de afstand van het plangebied tot omliggende Natura 2000-gebieden en de aard van de ingreep worden kansen op negatieve effecten van stikstofuitstoot en depositie op daarvoor gevoelige habitattypen en de leefgebieden van soorten met instandhoudingsdoelstellingen als laag ingeschat. Om hier rechtszekerheid over te krijgen dient een stikstofberekening (AERIUS-berekening) uitgevoerd te worden.

6.1.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De ingreep vindt niet plaats in het NNN (NNB). Daarnaast zijn negatieve effecten op wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB ten gevolge van externe werking uitgesloten. Hierdoor is een vergunning of nadere toetsing in de vorm van een Nee-tenzij-toets niet noodzakelijk.

6.1.3 Bijzondere landschappen

Op de natuurkaart van de provincie is het plangebied niet aangemerkt als bijzonder landschap in de zin van de Omgevingswet.

6.1.4 Bescherming van houtopstanden

Bij de ingreep worden geen bomen gekapt welke onderdeel uitmaken van een houtopstand van tenminste 10 are of een rijbeplanting van minimaal 20 bomen. Hierdoor is de bescherming van houtopstanden zoals opgenomen in de Omgevingswet niet van toepassing.

6.2 Soortbescherming

6.2.1 Vogels

Binnen het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn geen beschermde functies van broedvogels met jaarrond beschermde nesten uit Categorie 1 t/m 4 te verwachten. Daarmee zijn negatieve effecten op deze soorten ook uitgesloten. Voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uit Categorie 5 welke mogelijk binnen de verstoringszone broeden, zoals

ekster, koolmees en pimpelmees, zijn voldoende alternatieve broedlocaties aanwezig in de directe omgeving van het plangebied.

Voor de andere mogelijk aanwezige soorten broedvogels geldt dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden. Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot het verlaten van nesten met eieren of jongen en brengen de functionaliteit van de nesten in gevaar en zijn een overtreding van de Omgevingswet, artikel 5.1 lid 2 en artikel 11.34 Bal. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin- of einddatum. Normaal gesproken loopt het broedseizoen voor de meeste vogelsoorten van maart tot en met augustus.

Wanneer niet buiten het broedseizoen gewerkt kan worden, moet het plangebied voorafgaande aan de werkzaamheden door een deskundige op het gebied van beschermde soorten onderzocht worden op de aanwezigheid van broedgevallen. Ook is het in dat geval aan te raden het afval dat vrijkomt in het plangebied (ruim) voor het broedseizoen te verwijderen, om de kans op broedgevallen binnen het plangebied te beperken. Het is voor de voorgenomen ingreep niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van broedgevallen van vogelsoorten welke van nature broeden in Europa en op natuurlijke wijze in Nederland gekomen zijn.

6.2.2 Vleermuizen

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Op basis van de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied in de directe omgeving zijn significant negatieve effecten op essentieel foerageergebied op voorhand uitgesloten. Ook zijn er geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig binnen het plangebied of de verstoringszone van de ingreep.

Het kan op basis van dit onderzoek niet uitgesloten dat de bosranden aan de oost en noordzijde, en de bomen grenzend aan het noordelijkste perceel door vleermuizen gebruikt wordt als vaste vliegroute. Deze blijven bij de ingreep behouden. Als zowel gedurende de aanlegfase als in de gebruiksfase verlichting van deze bosranden en bomenrijen voorkomen wordt, treden er geen significant negatieve effecten op de mogelijke aanwezige vliegroute op. In dat geval zijn nadere stappen in het kader van de Omgevingswet ten aanzien van vleermuizen niet noodzakelijk.

Als het voorkomen van het aanlichten van de potentiële vliegroutes niet voorkomen kan worden kan dit leiden tot een overtreding van artikel 5.1 lid 2 en artikel 11.46 Bal Lid 1d van de Omgevingswet. In dat geval is het noodzakelijk om voorafgaand aan de ingreep een nader

onderzoek naar vleermuizen uit te voeren. Het verdient aanbeveling dit aanvullende onderzoek uit te voeren volgens het Vleermuisprotocol 2021 van de Gegevensautoriteit Natuur. Bij gebruikmaking van het vleermuisprotocol wordt een eventuele ontheffingsaanvraag vrijwel zeker in behandeling genomen. Tevens geeft het vleermuisprotocol invulling aan de minimale onderzoeksinspanning voortkomend uit de Omgevingswet. Afhankelijk van de resultaten van het nader onderzoek naar vleermuizen kan het noodzakelijk zijn mitigerende maatregelen te treffen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast kan het noodzakelijk zijn een vergunning aan te vragen voor een 'Flora- en fauna-activiteit' onder de Omgevingswet.

6.2.3 Kleine marterachtigen

Twee percelen in het noorden van het plangebied (zie figuur 5) zijn potentieel geschikt als leefgebied voor kleine marterachtigen. Vanuit de richtlijn uit het kennisdocument voor de kleine marterachtigen van BIJ12 kan de keuze gemaakt worden om er vanuit te gaan dat deze soorten er zitten. In dat geval moet een mitigatieplan opgesteld worden en een ontheffing worden aangevraagd. Als alternatief kan een nader onderzoek uitgevoerd worden om de daadwerkelijke aanwezigheid aan te tonen dan wel uit te sluiten. In het geval alle soorten uitgesloten kunnen worden zijn nadere stappen niet meer noodzakelijk. Voor de soorten waarbij dit niet het geval is, dient alsnog een ontheffing te worden aangevraagd.

Het nader onderzoek moet uitgevoerd worden conform de richtlijnen uit het kennisdocument van BIJ12. Er zijn verschillende methodes welke geaccepteerd worden. In overleg met een marterdeskundige kan de best passende methode voor dit gebied gekozen worden.

6.2.4 Overige soorten

Overige beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn in het plangebied niet te verwachten. De ingrepen leiden dan ook niet tot overtreding van de Omgevingswet voor deze soorten.

6.2.5 Specifieke zorgplicht flora en fauna

In de Omgevingswet is een specifieke zorgplicht opgenomen. In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor onder meer alle 'flora- en fauna-activiteiten' die vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft (art. 11.27 Bal). Kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten is dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan worden gevergd, moeten worden voorkomen,

beperkt of ongedaan worden gemaakt. Dit geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren, ongeacht of ze ook daadwerkelijk als beschermd zijn aangewezen in de Omgevingswet.

De wijze waarop invulling gegeven moet worden aan de specifieke zorgplicht is op dit moment nog niet duidelijk. De wijze waarop deze is geformuleerd in de Omgevingswet laat veel ruimte voor verschil in interpretatie. De provincie Noord-Brabant heeft (nog) niet ingevuld hoe hiermee omgegaan dient te worden bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals de voorgenomen ingreep.

Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om af te wegen welke maatregelen hij in het kader van de specifieke zorgplicht neemt. Ondanks dat de provincie geen helder beleid heeft geformuleerd is de specifieke zorgplicht niet vrijblijvend. Deze is zelfs bestuurs- en strafrechtelijk handhaafbaar.

6.3 Samenvatting

Op grond van de mogelijke effecten die op kunnen treden ten gevolge van de ingreep blijkt dat deze niet door de Omgevingswet wordt verhinderd. Wel dient voorafgaand aan de ingreep mogelijk een nader onderzoek uitgevoerd te worden naar vleermuizen als het niet mogelijk blijkt het aanlichten van de bosranden aan de noord en oostzijde te voorkomen. Als het aanlichten van de potentiële vliegroute voorkomen wordt is een nader onderzoek naar vleermuizen niet noodzakelijk omdat dan op voorhand is uitgesloten dat dit leidt tot effecten op de mogelijk aanwezige vliegroute. Daarnaast dient een nader onderzoek uitgevoerd worden naar kleine marterachtigen of kan een mitigatieplan opgesteld worden en ontheffing worden aangevraagd.

Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden dient in alle gevallen rekening gehouden te worden met het broedseizoen en de zorgplicht uit de Omgevingswet. Dat kan bijvoorbeeld door voorafgaand aan de ingreep een ecologisch werkprotocol op te stellen waarin staat omschreven op welke wijze tijdens de ingreep zorgvuldig met (mogelijk) aanwezig soorten wordt omgegaan.

De ingreep heeft geen significant negatief effect op gebieden welke onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor Natura 2000-gebieden is de kans op negatieve effecten beperkt tot verrijkende effecten van stikstof. De kans dat dit leidt tot een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen wordt als laag ingeschat. Ook worden bij de ingreep geen bomen gekapt welke vallen onderdeel uitmaken van een beschermde houtopstand onder de Omgevingswet.

6.4 Overzichtstabel

De potentiële aanwezigheid van beschermde soorten binnen het plangebied is weergegeven in tabellen 2 en 3. Hierin is samengevat of de voorgenomen ingreep kan leiden tot negatieve effecten op deze soorten en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn, zoals nader onderzoek of een vergunning. Daarnaast is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Omgevingswet te voorkomen. Aanvullend is weergegeven of effecten op beschermde gebieden (NNN en N2000) en beschermde houtopstanden te verwachten zijn en welke consequenties dit heeft voor het project.

Tabel 3. Potenties plangebied voor beschermde soorten en mogelijk effecten van de ingreep hierop. Hierbij zijn ook de te nemen vervolgstappen opgenomen.

Soortgroep	Potentieel aanwezig	Mogelijk negatieve effecten	Nader onderzoek	Vergunnings-aanvraag	Nadere toelichting
Planten	nee	nee	nee	nee	
Broedvogels algemeen	ja	ja	nee	nee	Rekening houden met het broedseizoen
Broedvogels Jaarrond beschermd	nee	nee	nee	nee	
Vleermuizen	ja	mogelijk	mogelijk	mogelijk	Mogelijk nader onderzoek vliegroutes vleermuizen
Grondgebonden zoogdieren	ja	ja	mogelijk	mogelijk	Nader onderzoek of ontheffing voor kleine marterachtigen
Reptielen	nee	nee	nee	nee	
Amfibieën	nee	nee	nee	nee	
Vissen	nee	nee	nee	nee	
Vlinders en libellen	nee	nee	nee	nee	
Overige ongewervelden	nee	nee	nee	nee	

Tabel 4. Mogelijke effecten van de ingreep op beschermde gebieden en houtopstanden. Hierbij zijn ook de te nemen vervolgstappen opgenomen.

Gebiedsbescherming	Aanwezig gebieden	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunnings - plicht	Nadere toelichting
Natura 2000-gebieden	> 14,5 km	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek stikstofdepositie (AERIUS-calculator)
Natuurnetwerk Nederland	> 700 m	nee	nee	nee	
Beschermde houtopstanden	nee	nee	nee	nee	

7. Bronnen

7.1 Rapportages & boeken

BIJ12, 2024. Kennisdocument Kleine marterachtigen Bunzing – Hermelijn – Wezel. BIJ12, Utrecht.

7.2 Websites

- www.brabant.nl
- www.floron.nl
- www.natura2000.nl
- www.ndff.nl
- www.netwerkgroenebureaus.nl

Bijlage 1: Foto's plangebied











